

рахування заробітної плати, відрахування до фондів соціального страхування та амортизацію. Витрати, здійсненні підприємством, а також формування собівартості з переробки давальницької сировини, регулюються П(С)БО 16 «Витрати», тоді як дохід, отриманий від переробки сировини, регулюється П(С)БО 15 «Дохід». Згідно з цим стандартом існують певні особливості визнання доходу виконавця, які пов'язані зі специфікою виду його господарських операцій.

Відповідно до П(С)БО 15 дохід від переробки визнається за ступенем завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції [4].

Передача готової продукції, виробленої з давальницької сировини, відображається такою проводкою: за дебетом субрахунку 362 «Розрахунки з іноземними покупцями» і за кредитом субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» із відповідним списанням суми понесених витрат із кредиту субрахунку 231 «Роботи з переробки давальницької сировини» за дебетом субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» [3].

Отже, операції з обліку давальницької сировини є складними, що зумовлено порядком визнання права власності на передану сировину та вироблену з неї продукцію. Ці операції мають свої певні особливості та недоліки, які підприємству необхідно врахувати. Недоліками операцій із давальницької сировини є те, що для них не існує типових форм первинних документів, немає належного нормативно-правового регулювання, а при прийманні та обліку давальницької сировини на неї поширюються такі ж вимоги, як для товарно-матеріальних цінностей. Саме тому підприємству необхідно здійснювати документування давальницької сировини відокремлено від аналогічної власної сировини та продукції.

Список використаних джерел: 1. Податковий кодекс України від 20.10.2019 № 2755-VI. URL: <http://www.rada.gov.ua>. 2. Смірнова І. В., Клименко Я. В. Проблемні питання обліку операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічній діяльності. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2013. Вип. 23. С. 353-361. 3. Іваненко В. О. Особливості обліку операцій з давальницькою сировиною на промислових підприємствах. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. 2010. Вип. 7. С. 411-413. 4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

УДК 657

В. В. Олійник, студентка

Науковий керівник: **О. М. Княшко**, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Ключові слова: заробітна плата, документообіг, форми оплати праці, системи оплати праці, господарська діяльність.

Діяльність кожного підприємства побудована для створення додаткового споживчого продукту, який може являти собою як готову продукцію, так і роботи (послуги). Кожен зі згаданих продуктів має собівартість, яка складається з прямих витрат, розподілених непрямих витрат, заробітної плати та відрахувань на соціальне страхування.

Заробітна плата є важливим елементом обліку на підприємстві, адже вона перебувають у центрі уваги різних зацікавлених осіб: найманих працівників, власників, пенсійного фонду, податкових органів, профспілок, державних структур. Для раціонального управління господарською діяльністю, зокрема операціями у сфері оплати праці, необхідний постійний, юридично підтверджувальний бухгалтерський облік цих операцій на підставі первинних документів. Бухгалтерський облік має забезпечити: точне і своєчасне документальне оформлення даних про обсяг затрат праці; відображення обсягу виконаних робіт і затрат робочого часу кожним працівником за галузями й по підприємству загалом; правильне нарахування оплати праці кожному працівникові відповідно до діючих положень; контроль за використанням фонду оплати праці; дотримання порядку розподілу оплати праці за об'єктами бухгалтерського обліку; повний і своєчасний розрахунок із працівниками щодо оплати праці; своєчасне складання та подання звітності з оплати праці. Облік праці та її оплати має бути організо-

ваний таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, зміцненню трудової дисципліни, підвищенню якості виробництва продукції, виконання робіт і послуг [1].

Дослідженню цього питання присвятили свої наукові праці такі вчені, як Є. Хаустова [1], І. Саух [2], А. Куренна [4], В. Рожелюк [5], Н. Каткова [6], О. Коваленко [7] та інші.

Документальне оформлення операцій щодо розрахунків із заробітної плати між працівниками й роботодавцем супроводжується великою кількістю облікових документів типових та нетипових форм, на кожний з яких затверджується графік документообігу керівництвом підприємства [2]. Відповідно до П(С)БО 26 «Виплати працівникам» розрахунки з оплати праці включають:

- поточні виплати;
- виплати при звільненні;
- виплати по закінченню трудової діяльності;
- виплати інструментами власного капіталу підприємства;
- інші довгострокові виплати [3].

Виплати працівникам на підприємстві є його витратами, які, у свою чергу, розподіляються на прямі та не прямі. Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків за заробітною платою, якщо вона стосується прямих витрат – Дт 23 Кт 661; якщо вона стосується непрямих витрат – Дт 92, 93, 94 Кт 661.

На цьому етапі, в умовах постійного розвитку суспільства, впровадження інформаційних та цифрових технологій у всі сфери життя, найбільшою проблемою обліку розрахунків з оплати праці з працівниками є недостатня автоматизація даної ділянки обліку та відсутність частини додаткових реквізитів у документах, якими підтверджуються операції з обліку праці та її оплати. Тому одним із напрямів удосконалення бухгалтерського обліку є зменшення кількості документації завдяки впровадженню багатоденних і накопичувальних документів, використання типових міжвідомчих форм, пристосованих до використання обчислювальної техніки [4].

Дослідження даного питання, визначення недоліків у цій системі дасть змогу удосконалити або розробити більш ефективну систему руху документів. Точне і своєчасне документальне оформлення даних про обсяг виконаних робіт, наданих послуг відповідно до кількості та якості затраченої праці, може стати основою для прийняття важливих управлінських рішень.

Удосконалення документообігу полягає не тільки в удосконаленні форм документів, скорочення їх чисельності й кількості копій, а й зміні руху документів і алгоритму їх формування.

Для реалізації цієї мети найкращим стане використання комп'ютерних технологій, що приведе до певних покращень, зокрема таких, як знижувати трудомісткість роботи бухгалтера, контролювати правильність операцій, спрощує облік, розрахунки й аналіз бухгалтерських документів, прискорює обробку інформації, знижує витрати на оплату праці, зменшує обсяг документообігу, дозволяє використовувати технічні носії первинної інформації, спрощує розрахунки між підприємствами, забезпечує оперативність і тривалість зберігання отриманої інформації [4].

Запровадження системи автоматизації документообігу забезпечує оперативний доступ до документів та звітної інформації, ефективно управління процесами руху та обробки документів, скорочення часу процедур узгодження документів і прийняття рішень, мінімізацію фінансових витрат на документообіг і діловодство [5].

Слід зазначити, що документообіг відображає організаційну структуру апарату управління, тому удосконалення документообігу безпосередньо пов'язане з удосконаленням самої структури управління.

Наступним напрямом удосконалення системи організації оплати праці – це застосування нових форм оплати праці. Класичними формами оплати праці є: проста-погодинна, преміально-погодинна, пряма-відрядна, відрядно-преміальна, відрядно-прогресивна, акордна. Цей напрям потребує вдосконалення, тому що традиційний механізм не здатний на достатньому рівні сприяти підвищенню ефективності господарської діяльності. Перевагою нетрадиційних систем є їх простота, яка полягає в зрозумілості механізму нарахування грошової винагороди кожного працівника, наслідком чого є зростання значущості стимулюючої функції заробітної плати. На сьогодні міжнародні системи оплати праці більше орієнтовані на мотивацію працівника, ніж

вітчизняні, вони спрямовані на те, щоб працівник хотів працювати більше та ефективніше. Системи оплати праці, які використовують в Україні, характеризуються недостатньою гнучкістю та слабкою мотивацією, оскільки розмір заробітної плати не пов'язують із якістю та продуктивністю праці. Деталізацію кожної системи відображають їх форми. У сучасних умовах виникає необхідність запровадження гнучких форм та систем оплати праці, зокрема використання контрактних та безтарифних систем [6]. Гнучкі – тому, що система може трансформуватися під практично будь-які завдання оперативного планування і стимулювання. Безтарифні – тому, що базові параметри заробітної плати – ставки, оклади, тарифи, мінімальні зарплати визначаються з огляду на кон'юнктуру ринку праці в регіоні, характеру, цілей і завдань бізнесу, кадрової політики керівництва фірми [7]. Слід зазначити, що серед вітчизняних підприємств дедалі більш поширеним є застосування нетрадиційних форм оплати праці, тому позитивним є те, що досвід підприємств у розвинених країнах, що застосовують зазначені системи оплати праці, знаходить своє відображення і в роботі вітчизняних підприємств.

Отже, у сучасних умовах облік заробітної плати посідає важливе місце в системі обліку на підприємстві. Для досягнення основних завдань обліку оплати праці необхідне певне вдосконалення. Пропонується вдосконалення шляхом аналізу та покращення системи документообігу на підприємстві, шляхом автоматизації, а також зміни системи оплати праці на більш орієнтовані на мотивації, запровадження гнучких форм та систем оплати праці.

Список використаних джерел: 1. Хаустова Є. Б., Маринченко І. В. Проблеми заробітної плати в Україні та шляхи їх вирішення. *Міжнародний науковий журнал*. 2015. Вип. 9. С. 159-163. 2. Саух І. В. Документальне забезпечення розрахунків з оплати праці. *Міжнародний збірник наукових праць*. 2011. Вип. 1. С. 311–319. URL: pbo.ztu.edu.ua_article. 3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: затв. Наказом Міністерства Фінансів України від 28.10.2003 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>. 4. Куренна А. А. Автоматизація систем бухгалтерського обліку розрахунку оплати праці. *Управління розвитком*. 2013. Вип. 17. С. 36–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_17_15. 5. Рожелюк В., Денчук П. Організація документообігу як основного інструмента забезпечення функціонування ефективної системи комунікації на переробному підприємстві. *Сталий розвиток економіки*. 2014. Вип. 2. С. 114–121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2014_2_18. 6. Каткова Н. В., Маслова К. В. Особливості обліку оплати праці в сучасних умовах та шляхи його вдосконалення. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 8. С. 762–767. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/126.pdf. 7. Коваленко О. В., Привалова К. В. Вдосконалення системи оплати праці на підприємстві. *Економічний вісник ЗДІА*. 2014. Вип. 8. С. 60–66. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_8_060.pdf.

УДК 657.1

В. С. Пономаренко, студентка

Науковий керівник: **Т. А. Гоголь**, д-р екон. наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ВПЛИВ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НА ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА В ОБ'ЄДНАНИХ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТАХ

Ключові слова: облік, оподаткування, система, бізнес, Україна, Об'єднані Арабські Емірати.

Бізнес є невід'ємною частиною кожної країни, а його розвиток та процвітання викладають шлях до перших сходинок у рейтингах країн світу. Так, за методикою Світового банку, спираючись на показник валового внутрішнього продукту на душу населення за 2018 рік, Україна посідає 122-ге місце у світі за рівнем економічного розвитку, натомість Об'єднані Арабські Емірати (далі – ОАЕ) посідають 18-у позицію [9]. З метою виявлення особливостей піднесення досліджуваних держав на відповідні сходинки, проаналізуємо властиві їм механізми ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, і звісно ж, не оминемо питання, які стосуються оподаткування.

По-перше, з'ясуємо, які стандарти ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності використовуються в обох країнах. В Україні бухгалтерський облік регламен-